

Hyena škvrnitá (*Crocuta crocuta*) je rozšírená v celej subsaharskej Afrike a ďalej smerom na juh po Namíbiu a Botswanu. Patrí k najrozšírenejším africkým mäsožravcom. Hyeny žijú v klanoch, ktoré majú až 80 jedincov, no pri love sa delia na menšie skupiny. Samice sú väčšie a agresívnejšie ako samce a celý klan vedie alfa samica. Ak nejaký člen svorky zabudne kde je jeho miesto v hierarchii, môže prísť o ucho alebo chvost. Hyeny sa však väčšinu sporov snažia vyriešiť pokojne. Spoločenské zriadenie a delbu úloh využívajú oveľa lepšie pri love, zaháňaní nepriateľov alebo kradnutí koristi iným predátorom. Ich kňučanie, vrčanie a kvílenie sa dlho považovalo za posadnutý smiech, no v skutočnosti ide o dorozumievanie sa. Napríklad volanie k jedlu, do boja alebo varovanie mláďat pred nebezpečenstvom. Na vysielanie signálov pre iných členov klanu slúži aj reč tela. Keď sa teritórium hyen prekrýva s územím iných predátorov, snažia sa konkurentov zastrašiť a ak majú príležitosť zabíjajú ich mláďatá. Aj keď sa hyena často spája s požíraním zdochlín, je treba vyzdvihnúť aj jej skvelé lovecké schopnosti. Dokáže uloviť takmer všetko vo svojom teritóriu, od hmyzu, vtákov a plazov až po veľké zvieratá ako sú napríklad byvol alebo pakôň. Je zdatný lovec a koristiť zabíja svojimi silnými čelustami.

Jej čeluste sú najsilnejšie vo svete cicavcov a pri uhryznutí dokáže vyvinúť väčšiu silu ako lev. Je to vďaka jej (**tajnička**). Ak hyeny niečo ulovia zozerú takmer všetko, vrátane kostí. Ich kyslé tráviace šťavy si totiž poradia s celou korisťou. Dobrý čuch, sluch a zrak umožňujú hyenám sledovať vyhladenú korisť mnoho kilometrov. Sú vytrvalé a akonáhle sa rozhodnú koristiť uštvajú, tak to len tak ľahko nevzdajú. Pri prenasledovaní dokážu zabehnúť vzdialenosť takmer troch kilometrov rýchlosťou 60 km/h. No najsilnejšia zbraň hyen je ich zložitý a pomerne pokročilý mozog. Majú silne vyvinutú hlavne čelnú časť mozgovej kôry. U človeka je táto časť mozgu zodpovedná za riešenie problémov a spoločenské chovanie. Chovanie hyen naznačuje, že by to tak mohlo byť aj v ich prípade.

Autor: Juraj Mitošinka	druh borovice	drobme	matka Romula a Rema	žblnkot (zried.)	Pomôcky: EBU, Ezau, EI	stavebný inžinier (slang.)	vyznačím v teréne	druh svetlého piva	veľké množstvá včiel	skratka okresného výboru	citoslovce gágania
druh jedlej huby					staro-slovanský boh ohňa						
vrch pri Třebelchoviciach					tykajúca sa tyla čuchový orgán						
1. časť tajničky										veda o rastlinách	pripomenul niekomu niečo
značka jednotky newton-meter			nedávno vytvorený prede- ra- voval					telev. sp. Zambie syn Izáka (bibl.)			
programo- vací jazyk				prudko posúva zosuv snehu				opica (zried.) odstrčenie (bás.)			
Pomôcky: šelak, Tin, AED, Oreb, ale, Svarog	zohneš	semitský boh 2. časť tajničky			jedlo z ryže a mäsa dajako						
ohrada (bás.)						oslovenie ženy osobné zámeno					
tvrdohlavec, hlaváň (expr.)							vyrobené surové kože pozdrav				
zariadenie na navíjanie								etruský boh neba vz. fluoridu draselného			
Eva (dom.)						3. časť tajničky					
druh prírodnej živice						vzdychal, stonal					